

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen

VD/1529/02.03.00.00/2021

TA/TP/HH

Hallintosäännön 10 luvun 10 §:n 3. kohdan mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun terveydenhuollon asiakasmaksut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelujen käyttäjältä, jollei palvelua ole säädetty maksuttomaksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää maksun suuruuden lain antamissa puitteissa.

Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta on annettu asetuksella sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa on määriteltä tietyille palveluille enimmäismaksu, tai maksu on säädetty perittäväksi asiakkaan maksukyvyn mukaan.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksulakia on uudistettu. Lakimuutokset tulevat voimaan 1.7.2021 alkaen ja maksukaton osalta 1.1.2022 alkaen. Laki laajentaa maksuttomuutta ja yhdenmukaistaa sekä kohtuullistaa maksuja. Lainmuutoksesta johtuvat muutokset tuodaan lautakunnan vahvistettaviksi. Asiakasmaksulainsäädännössä säädetään maksuttomista palveluista sekä enimmäismaksuista tiettyjen palvelujen osalta. Kunta voi päättää ottaa käyttöön enimmäismaksua pienemmän maksun tai antaa palvelun maksutta.

Asiakasmaksulain muutokset aiheuttavat suuria muutostarpeita sekä tietojärjestelmään että toimialan prosessiin. Lisäksi palvelupäätöksiä sekä asiakasmaksupäätöksiä joudutaan uusimaan noin 4000 asiakkaan osalta. Laissa ei ole siirtymäaikaa, joten laskutuksen tulee tapahtua uusien kriteerien mukaisesti 1.7.2021. Edellä mainittujen toimenpiteiden toteutus tietojärjestelmässä vaatii noin kolmen kuukauden toimeenpanoajan.

Liitteenä olevaan asiakasmaksuhinnastoon esitetään päivitettäväksi seuraavat muutokset:

Yleiset päivitykset

- Asiakasmaksulakiin on lisätty säännökset pitkäaikaisten asumispalvelujen asiakasmaksuista. Asiakasmaksuja esitetään päivitettäväksi tältä osin.
- Asiakasmaksuhinnastoon esitetään päivitettäväksi lain mukaiset pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksujen määräytymisperusteet. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksuista säädetään pitkälti vastaavasti kuin pitkäaikaisen laitoshoidon maksuista.
- Asiakasmaksuhinnastoon esitetään päivitettäväksi jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, kuten kotihoitosta perittävät maksut
- Kotona annettavan palvelun ja asumispalvelun pitkäaikaisuuden määritelmät esitetään täsmennettäväksi asiakasmaksuhinnastoon

Suun terveydenhuollon liikelaitos:

- Asiakasmaksulain mukaan kunta voi päättää, että myös terveydenhuollon tasasuuruksia maksua voidaan alentaa ja jättää perimättä vastaavalla tavoin kuin maksukykyyn perustuvia jatkuvia maksuja. Esitetään, että asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen liittyvää prosessia ei tässä vaiheessa oteta käyttöön suun terveydenhuollon tasasuuruisten maksujen osalta. Tämä vaatisi oman prosessin luomista ja aiheuttaisi hallinnollisia kustannuksia. Edelleen

kuitenkin palvelualueen johtajalla on Vantaan hallintosäännön 16 luvun 12 §:n mukainen oikeus luopua tarvittaessa saatavasta.

- Esitetään täsmennettäväksi, ettei peruuttamatta jätetyistä käynneistä peritä maksua alle 18-vuotiaalta.

Terveyspalvelut

Asiakasmaksulain muutokseen liittyvät muutosesitykset

- Asiakasmaksuhinnastoon esitetään lisättäväksi asiakasmaksu 16,40 €, joka peritään, mikäli hoitovastuu siirtyy hoitajakäynnin aikana lääkärille (lääkärikonsultaatio).
- Esitetään täsmennettäväksi, että käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu veloitetaan jatkossa vain 18-vuotta täyttäneiltä.
- Esitetään, että peruuttamattomasta lääkärikäynnistä peritään aina 50,80 euron maksu yli 18-vuotiaalta (terveysasemat, neuvolat, päihdelääkäri).
- Esitetään, että ilman hyväksyttävää syytä peruuttamatta jätetyistä hoitajakäynneistä peritään 25 euron maksu (äitiysneuvolan terveydenhoitajat, psykiatriset sairaanhoitajat, terveysasemien terveydenhoitajat, terveysasemien sairaanhoitajat) yli 18-vuotiaalta. Päihdehoitajien perumattomista käynneistä ei peritä maksua.
- Esitetään, että maksuttomien terveyspalvelujen luetteloa täsmennetään lisäämällä luetteloon lain mukaan maksuttomat terveyspalvelut
- Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan kunta voi päättää, että myös terveydenhuollon tasasuuruksia maksua voidaan alentaa ja jättää perimättä vastaavalla tavoin kuin maksukykyyn perustuvia jatkuvia maksuja. Esitetään, että asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen liittyvää prosessia ei tässä vaiheessa oteta käyttöön terveydenhuollon tasasuuruisten maksujen osalta. Tämä vaatisi oman prosessin luomista ja aiheuttaisi hallinnollisia kustannuksia. Edelleen kuitenkin palvelualueen johtajalla on Vantaan hallintosäännön 16 luvun 12 §:n mukainen oikeus luopua tarvittaessa saatavasta.

Muut muutosesitykset

- Maksullisiin todistuksiin esitetään lisättäväksi ”todistus sairastetusta koronavirusinfektiosta matkustamista varten”.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Asiakasmaksulain muutokseen liittyvät muutosesitykset

- Lain mukaan pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, laitoshoidon ja perhehoidon asiakasmaksuihin sovelletaan pitkälti yhdenmukaisia määräytymisperusteita. Esitetään, että lakimuutokset päivitetään asiakasmaksuhinnastoon.
- Esitetään, että pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen osalta hyödynnetään lain mukainen mahdollisuus periä asiakkaan jatkuvat tulot, saamiset, etuudet ja korvata niillä asiakasmaksua. Sama mahdollisuus on jo aikaisemmin ollut pitkäaikaisessa laitoshoidossa ja perhehoidossa olevien henkilöiden kohdalla.
- Uuden 1.7.2021 voimaan tulevan asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisesti jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon sekä asumispalvelun (ei koske tehostettua palveluasumista) asiakasmaksut määräytyvät jatkossa siten, että alin maksuluokka on neljä tai vähemmän palvelutunteja. Viidestä palvelutunnista lähtien laissa esitetään tuntimääräkohtainen erillinen

maksuprosentti kullekin tuntimäärälle. Käytännössä asiakkaiden palvelutarve vaihtelee ja palvelutuntimäärää sopeutetaan joustavasti kuntoutumisen edistymisen mukaisesti. Tuntikohtaisten palvelu- ja maksupäätösten kirjaaminen kohdistaisi niukasta henkilöstöresurssista liian suuren osan hallinnolliseen työhön asiakastyön sijasta. Tämän takia Vantaan kotihoidossa ja asumispalveluissa esitetään otettavaksi käyttöön asiakasmaksutaulukko, jossa viidestä palvelutunnista alkaen asiakasmaksu muuttuu neljän tunnin välein. Vantaan esityksessä on käytetty uuden asiakasmaksuasetuksen mukaisia alimpia maksuprosentteja. Vantaan asiakasmaksut nousevat näiden palvelujen osalta, mikä johtuu uuden asiakasmaksuasetuksen perusteella muodostetuista maksuperusteista.

- Kunnan mahdollisuus periä maksuja perumatta jätetyistä käynneistä on laajentunut. Esitetään, että käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta voidaan periä maksu, jos lyhytaikainen hoito tai lyhytaikainen asumispalvelupaikka jätetään ilman hyväksyttävää syytä käyttämättä ja peruuttamatta.
- Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan kunta voi päättää, että myös terveydenhuollon tasasuuruksia maksuja voidaan alentaa ja jättää perimättä vastaavalla tavoin kuin maksukykyyn perustuvia jatkuvia maksuja. Esitetään, että asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen liittyvää prosessia ei tässä vaiheessa oteta käyttöön Vantaan sairaalan maksujen osalta. Tämä vaatisi oman prosessin luomista ja aiheuttaisi hallinnollisia kustannuksia. Edelleen kuitenkin palvelualueen johtajalla on Vantaan hallintosäännön 16 luvun 12 §:n mukainen oikeus luopua tarvittaessa saatavasta.
- Vantaan sairaalan hoitajavastaanotot lisätään maksuttomien terveysten palvelujen luetteloon.
- Lain mukaan asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön on jätettävä käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa. Esitetään, että tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruus olisi edelleen lain tasoa suurempi 256,13 euroa kuukaudessa. Näin saadaan vältettyä tilanteita, joissa asiakkaalle aiheutuisi toimeentulotuen tarve sekä pienennettyä maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen liittyvien hakemusten määrää sekä näiden aiheuttaman työ määrän lisääntymisestä aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia.
- Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja perhehoidossa tuloista tulee lain mukaan vähentää muun muassa lääkkeitä, kliinistä ravintovalmistusta ja perusvoiteita aiheuttavat kustannukset. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle esitetään tehtäväksi automaattinen 48,32 euron suuruinen lääkevähennys, joka vastaa kuukausitasolla Kela-korvattavien lääkkeiden vuosiomavastuuta eli lääkekattoa. On asiakkaan edun mukaista, ettei hänen tarvitse toimittaa tositteita lääkekustannuksista. Mikäli lääkekustannukset laskettaisiin asiakkaan toimittamien tositteiden perusteella, edellyttäisi tämä lisää henkilöstöresursseja. Asiakkaalla on tämän lisäksi mahdollisuus esittää tositteita muiden hänen terveydelleen tarpeelliseksi katsottujen lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannuksista.
- Asiakkaan kohtelun ja Vantaan kaupungin tulojen ei arvioida olennaisesti muuttuvan asiakkaalle jätettävän lain minimitasoa suuremman käyttövaran ja automaattisen lääkevähennyksen johdosta.
- Kehitysvammaisten asumispalvelujen osalta esitetään täsmennettäväksi, että asumismenot huomioidaan lain mukaisesti vähennyksenä eikä ateriamaksuja saa jatkossa periä tehostetussa asumisessa erikseen.

Muut muutosesitykset

- Kotiin kuljetettavien aterian hinnat esitetään päivitettäväksi 2021 hinnaston mukaisiksi
- Menu-aterian hinnaksi esitetään päivitettäväksi 2021 hinnaston mukaisiksi

- Kylvetyspalvelu esitetään poistettavaksi hinnastosta, sillä palvelua ei enää ole
- Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun osalta esitetään poistettavaksi maininta taksin tilaamisesta aiheutuneen maksun vähentämisestä, koska taksin tilaamiseen liittyvää maksua ei enää peritä

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Asiakasmaksulain muutokseen liittyvät muutosesitykset

- Lain mukaan asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön on jätettävä käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 164 euroa kuukaudessa. Esitetään, että tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruus olisi edelleen lain tasoa suurempi 256,13 euroa kuukaudessa. Esitettävä summa perustuu toimeentulotuen suuruuteen ja ruokarahan vähennykseen. Lain minimitasoa suuremmalla käyttövaralla halutaan turvata asiakkaiden mahdollisuus osallisuuteen ja toimintaan, joka tukee kuntoutumista. Lain käyttövara on pieni ja jos käytetään minimikäyttövaraa, se tulee lisäämään asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen liittyviä hakemuksia ja lisää hallinnollista työtä.
- Esitetään, että käyttämättä jätetyistä palveluista ei peritä maksua, vaikka lain mukaan voitaisiin periä maksu, jos lyhytaikainen hoito tai lyhytaikainen asumispalvelupaikka jätetään ilman hyväksyttävää syytä käyttämättä ja peruuttamatta. Asiakkaiden taloudellinen tilanne on haastava ja tällä toiminnalla ei todennäköisesti saataisi taloudellista hyötyä. Asiakkaita halutaan kannustaa käyttämään palvelua.
- Uuden 1.7.2021 voimaan tulevan asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisesti jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksut määräytyvät jatkossa siten, että alin maksuluokka on neljä tai vähemmän palvelutunteja. Viidestä palvelutunnista lähtien laissa esitetään tuntimääräkohtainen erillinen maksuprosentti kullekin tuntimäärälle. Käytännössä asiakkaiden palvelutarve vaihtelee ja palvelutuntimäärää sopeutetaan joustavasti kuntoutumisen edistymisen mukaisesti. Tuntikohtaisten palvelu- ja maksupäätösten kirjaaminen kohdistaisi niukasta henkilöstöresurssista liian suuren osan hallinnolliseen työhön asiakastyön sijasta. Tämän takia jatkuvassa ja säännöllisessä kotipalvelussa esitetään otettavaksi käyttöön asiakasmaksutaulukko, jossa viidestä palvelutunnista alkaen asiakasmaksu muuttuu neljän tunnin välein. Vantaan esityksessä on käytetty uuden asiakasmaksuasetuksen mukaisia alimpia maksuprosentteja. Vantaan asiakasmaksut nousevat näiden palvelujen osalta, mikä johtuu uuden asiakasmaksuasetuksen perusteella muodostetuista maksuperusteista.
- Edelleen lain uudistamisen myötä palveluasumisen enimmäismaksut määräytyvät jatkossa, siten, että alin maksuluokka on neljä tai vähemmän palvelutunteja. Viidestä palvelutunnista lähtien laissa esitetään tuntimääräkohtainen erillinen maksuprosentti kullekin tuntimäärälle. Asiakkaiden palvelutarve vaihtelee kuukausitasolla huomattavasti ja siihen vastataan asiakaslähtöisesti tarpeen mukaan. Kuntoutumista edistetään parhaiten tarjoamalla tukea joustavasti. Samoista syistä kuin edellä kotipalvelun osalta esitetään perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluasumisessa otettavaksi käyttöön taulukko, jossa maksukategoria muuttuu ensimmäisen 18 tunnin ajan tunnin välein ja 18 tunnista eteenpäin 10 tunnin välein. Asiakasmaksuasetuksen perusteella muodostettujen maksuperusteiden johdosta asiakkaan asiakasmaksu alenee siirryttäessä aiemmasta käyttövaraan perustuvasta maksun määräytymisestä uuden asiakasmaksulain mukaisiin maksuihin.
- Esitetään täsmennettäväksi, että kotipalvelun maksut voidaan alentaa tai jättää perimättä myös huollollisten syiden perusteella.

Muut muutosesitykset

- Ateriamaksujen osalta esitetään, että perhe- ja sosiaalipalveluissa pysytään ateriakohtaisessa subventoidussa mallissa. Vanhus- ja vammaispalveluissa käytössä oleva kokonaisen vuorokauden ateriamaksu ei sovellu perhe- ja sosiaalipalveluihin, sillä käytännössä työikäisten palveluissa syödään vain yksittäisiä aterioita asiakkaiden liikkeessä yksikön ulkopuolella. Nykyinen käytäntö on toimiva. Lisäksi tulee huomioida sosiaaliset perusteet tämän asiakasryhmän osalta, palvelun piirissä olevien taloudellinen tilanne sekä kyky huolehtia omasta hyvinvoinnista on alentunut. Riittävällä ravinnonsaannilla asiakkaille pyritään turvaamaan hyvinvointi ja motivoimaan asiakasta huolehtimaan säännöllisestä ruokailusta.

Esitetyt muutokset on merkitty liitteenä olevaan asiakasmaksuhinnastoon punaisella värillä.

Maksukattoon liittyvät lakimuutokset astuvat voimaan 1.1.2022 ja asiakasmaksuhinnastoon tarvittavat muutokset tuodaan erikseen lautakunnan vahvistettaviksi syksyllä 2021. Maksukattoa laajennetaan suun terveydenhuollosta, terapiasta, tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta sekä tietyistä etäpalveluista perittäviin asiakasmaksuihin. Jatkossa maksukattoon kerryttävät myös asiakasmaksut, joiden suorittamiseen on myönnetty toimeentulotukea.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 19.4.2021 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut oheisen liitteen mukaan 1.7.2021 alkaen.

Käsittely:

Jäsen Antero Eerola teki muutosesityksen terveyskeskusmaksujen poistamisesta sekä esitti peruuttamatta jätettyyn käyntiaika -kohtaan luetteloa hyväksyttävistä syistä. Esitykset raukesivat kannattamattomina.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liite:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.7.2021

Täytäntöönpano: - sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
 - valmistelijat

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Talous- ja hallintojohtaja Teemu Paavola, puh. 040 352 4103

Taluspäällikkö Hanna Heinikainen, puh. 050 312 2109

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.